

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні Вченої ради
УДУ імені Михайла Драгоманова
“*28 листопада*” 2024 року

Протокол № *4*
Проректор з навчально-
методичної роботи
Професор Роман **ВЕРНИДУБ**

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми Екологія
галузі знань 10 Природничі науки
спеціальності 101 Екологія

Укладач програми: доктор біологічних наук, професор Наталія ВОЛОШИНА

Рецензенти: Юрій КАРПЕНКО, кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри екології, географії та природокористування Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка»;

Вікторія ЛАВРІНЕНКО, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

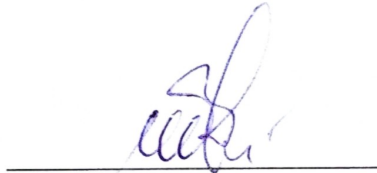
Погоджено гарантом ОПП «Екологія»

Валентина ШЕВЧЕНКО

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні Науково-методичної ради Українського державного університету імені Михайла Драгоманова «26» листопада 2024 року, протокол № 3

Голова НМР

Роман ВЕРНИДУБ

I. Пояснювальна записка

Навчальна програма навчальної дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія» підготовки фахівців зі спеціальності 101 Екологія.

Мета навчальної дисципліни “Оцінка впливу на довкілля”: опанування здобувачем вищої освіти правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля, спрямованих на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

II. Орієнтовний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва навчальної дисципліни, шифр за навчальним планом та кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	лекції	семінарські	практичні	СРС	Аудиторні	лекції	семінарські	практичні	СРС
1.	Оцінка впливу на довкілля ПП1.14 3 кредити ECTS	36	20	16		54	12	6	6		78
Разом:		36	20	16		54	12	6	6		78

III. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Оцінка впливу на довкілля

Тема 1. Визначення процедури оцінки впливу на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД): історичний аспект, основні терміни. Визначення об'єкта, предмета, завдання й значення сучасної процедури ОВД. Історичний нарис виникнення, становлення та розвитку у міжнародному і вітчизняному природоохоронному прострі. Директива 85/337/ЄЕС. Реалізація процедури ОВД в межах досягнення глобальних цілей сталого розвитку ООН до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722.

Тема 2. Законодавча і нормативно-правова база ОВД.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». Рішення про провадження планової діяльності. Конвенцію про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Конвенція Еспо). Рамкова конвенція ООН про зміну клімату та Конвенція про біологічне різноманіття (1992).

Тема 3. Суб'єкти і об'єкти ОВД.

Суб'єкти ОВД: органи державної влади; органи місцевого самоврядування, які є замовниками планованої діяльності; уповноважений центральний орган, уповноважені територіальні органи, інші органи виконавчої влади; Верховна Рада Автономної Республіки

Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим; громадськість. Державне регулювання та управління в галузі оцінки впливу на довкілля (Кабінет Міністрів України, міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, уповноважені територіальні органи виконавчої влади, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадськість). Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля. Функції суб'єктів господарювання. Об'єкти ОВД.

Тема 4. Планована діяльність і її види.

Поняття про плановану діяльність. Види діяльності, що належать до першої і другої категорії видів планованої діяльності. Заборони щодо провадження господарської діяльності.

Тема 5. Процедура ОВД.

Етапи проведення ОВД. Електронний супровід процедури. Реєстри ОВД. Е-ОВД і Дії. Повідомлення про плановану діяльність. Звіт з ОВД. Висновок ОВД. Терміни проведення. Процедури. Особливості оформлення і оприлюднення документів.

Тема 6. Структура і зміст Звіту ОВД.

Структура звіту з ОВД. Зміст звіту з ОВД. Залучення фахівців до проведення процедури. Підготовка суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля. Аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання або громадськість (під час громадського обговорення) під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації. Надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу. Врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

Тема 7. Гласність і громадське обговорення при ОВД.

Оприлюднення інформації про повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля; умови щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля (за транскордонного впливу), оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля; інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля; рішення про провадження планованої діяльності (із зазначенням органу, номера та дати їх прийняття); звіт з оцінки впливу на довкілля. Процедура ведення громадського обговорення з ОВД. Залучені сторони в громадському обговоренні ОВД. Пропозиції та рекомендації громадськості до звіту з ОВД: терміни і форма надання. Організатор громадських слухань: вимоги до кандидата, його права і обов'язки. Документація громадського обговорення ОВД. Офіційне оприлюднення повідомлення, звіту, висновку. Проведення повторних громадських слухань.

Тема 8. Транскордонний вплив.

Поняття про транскордонний вплив планованої діяльності. Особливості проведення процедури ОВД. Оцінка транскордонного впливу на довкілля за процедурою держави походження. Обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля при транскордонному впливі. Рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля. Діяльність Міжвідомчої координаційної ради з питань реалізації в Україні Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Оцінка транскордонного впливу на довкілля за процедурою зачепленої держави.

Управління процедурою оцінки транскордонного впливу на довкілля. Утворення тимчасових або постійно діючих спільних органів з іншими державами, їхній статус і порядок функціонування відповідно до двосторонніх чи багатосторонніх угод.

Тема 9. Післяпроектний моніторинг.

Поняття і процедура післяпроектного моніторингу. Особливості проведення післяпроектного моніторингу, звітність. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля. Правопорушення у сфері оцінки впливу на довкілля. оскарження в судовому порядку рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля. тимчасова заборона (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля. Адміністративні стягнення за порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Тема 10. Стратегічна екологічна оцінка.

Поняття про стратегічну екологічну оцінку (СЕО). Мета, цілі і завдання СЕО. Принципи СЕО (превентивність, незалежність, інтегрований підхід, прозорість, ярусність, сумарність завдань і методів проведення СЕО. ОБ'ЄКТИ і суб'єкти стратегічної екологічної оцінки. Повноваження замовника документів державного планування. Повноваження Міністерств щодо стратегічної екологічної оцінки. Порядок здійснення стратегічної екологічної оцінки. Етапи здійснення стратегічної екологічної оцінки. Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки. Громадське обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки. Звіт про стратегічну екологічну оцінку. Громадське обговорення при СЕО. Врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій. Моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Транскордонні консультації щодо СЕО.

IV. Інформаційні ресурси

1. Волошина Н.О. Волошин О.Г. Оцінка впливу на довкілля: навчальний посібник. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – 2019. – 150 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34907>
2. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» Верховна Рада України, 23.05.2017 № 2059-VIII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>
3. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» / Верховна Рада України, 20.03.2018 № 2354-VIII URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>
4. Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України URL: <https://menr.gov.ua>
5. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті N 534-XIV від 19 березня 1999 року URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_272/
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок затвердження інвестиційних програм і проектів будівництва та проведення їх комплексної державної експертизи» від 17 серпня 1998 р. № 1308. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1308-98-%D0%BF#Text>